

Herman Cornelis Juta (1843-1908) keldergraf 88, vak A
Wolkoopman en wethouder

Personalialia

Geboren: 16 april 1843 te Nijmegen

Zoon van: Jacob Leendert Eduard Juta en Maria Diederika van der Feen

Gehuwd met: Aegidia Cornelia Lisman op 7 juli 1870 te Leiden

Overleden: 4 december 1908 te Leersum

Begraven: 8 december 1908 te Leiden

Samenvatting

Juta wordt in 1843 te Nijmegen geboren, waar hij ook op school gaat. Daarna volgt hij een opleiding tot zeeofficier in Den Helder. Als hij in 1869 de Leidse Aegidia Lisman ontmoet, besluit hij naar Leiden te komen, waar hij vennoot wordt in het bedrijf van zijn schoonvader. Hij wordt voor deze firma commissionair in wol. Het echtpaar Juta krijgt acht kinderen.

In 1873 komt Juta in de gemeenteraad, waarvan hij tot zijn overlijden lid van zal blijven, vanaf 1891 tevens wethouder. Hij houdt zich vooral bezig met de gemeentefinanciën.

Daarnaast bekleedt Juta vele maatschappelijke functies. Hij is een voortreffelijk bestuurder, maar wel wat afstandelijk. Zijn vrouw overlijdt in 1904. Zelf krijgt hij enkele jaren later gezondheidsproblemen en neemt daarom regelmatig wat rust. Eind 1908 overlijdt hij.

Wethouder Juta

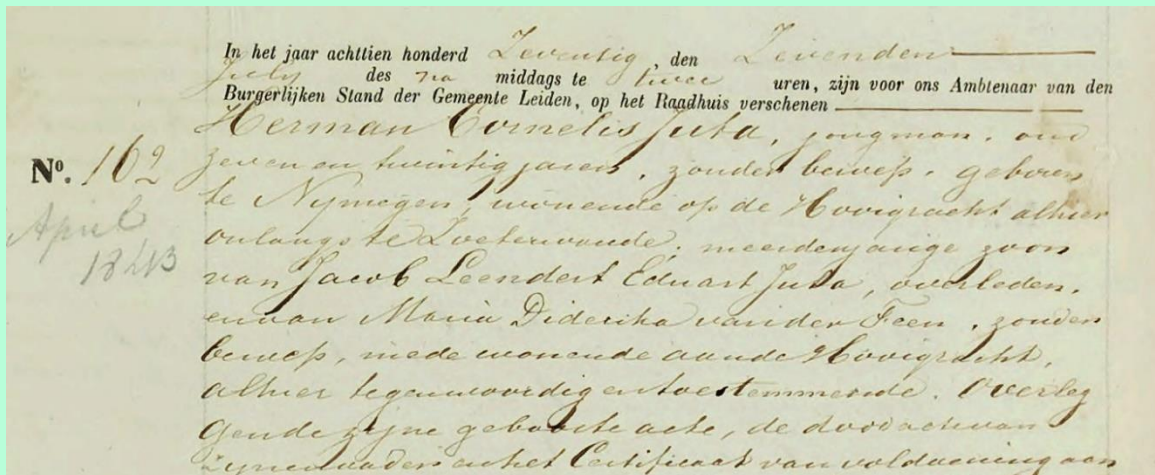
Volledige versie

Zijn jonge jaren en beroep

Herman Cornelis Juta wordt op 16 april 1843 in Nijmegen geboren, waar zijn vader officier is. Na de lagere en middelbare school, wordt Herman aan het instituut voor de marine te Nieuwediep (tegenwoordig Den Helder) opgeleid tot zeeofficier.

Als hij net een gewaardeerd lid is van het corps officieren van de zeemacht, ontmoet hij in 1869 de Leidse Aegidia Cornelia Lisman. Herman besluit de zeevaart vaarwel te zeggen en naar Leiden te komen.

Een jaar later trouwt daar hij met Aegidia en wordt als deelgenoot opgenomen in het handelshuis Lisman en Waller, waarvan Juta in december 1876 vennoot wordt. Lange tijd vertegenwoordigt hij de firma op uitnemende wijze als commissionair in wol.

Huwelijksakte (deel)

Het gezin

Herman krijgt met zijn vrouw Aegidia acht kinderen, één zoon en zeven dochters: Elisabeth Maria Adriana (1871-1906), Maria Diederika (1873-1878), Marius Herman Anton (1875-1969), Anna Adwardina Jacoba Wilhelmina (1877-1956), Aegidia Cornelia (1878-1954), Arnoldina Johanna (1880-1973)¹, Hermania Cornelia (1882-1882) en Esther Maria (1886-1971).

Het gezin woont op de Herengracht, van 1871 tot 1892 op nummer 38 (nu nummer 118) en vanaf 1892 op nummer 34. De familie bezat ook een buitenhuis bij de Schelpenkade met daaromheen een stuk grond. Na de dood van zijn vrouw in 1904 verkoopt Juta dit buitenhuis. Het huis wordt in 1906 afgebroken en op deze plaats komt woningbouw. Herman Juta koopt in Leersum, op de Utrechtse heuvelrug, een andere buitenhuis.

Het buitenhuis bij de Schelpenkade

¹ Zie het kader "Dochter Dien en kleindochter Ilse in Duits militaire kringen" aan het einde van dit artikel.

Publieke functies

De kwaliteiten van Juta blijven niet onopgemerkt en in 1873 wordt hij gevraagd om gemeenteraadslid te worden. Vijfendertigjaar lang, tot zijn dood in 1908, zal hij er zitting in hebben. Hij treedt vooral op de voorgrond bij financiële aangelegenheden. In 1886 wordt hij voorzitter van de commissie van financiën en in 1891 wethouder van financiën. Ook deze laatste functie blijft Juta tot zijn overlijden uitoefenen.

In 1894 wordt hij voorzitter van de commissie voor de Stedelijke Gasfabriek, waar hij een groot aandeel heeft in de oplossing van het vraagstuk om bij lage gasprijzen toch een hoog winstcijfer te behalen. Juta wordt, zowel door zijn liberale partijgenoten als door zijn politieke tegenstanders, geprezen voor de voortreffelijke wijze waarop hij de gemeentefinanciën beheert. Dat vertrouwen komt hem goed van pas bij zijn plan om een elektrische centrale te stichten. Er is scepsis, maar men geeft hem het voordeel van de twijfel. Juta is tevens lid van Provinciale Staten van Zuid-Holland (1897-1903).

Het college van burgemeester Was en de vier wethouders met in het midden Juta (ca. 1900)

Als burgemeester Was in 1903 vanwege gezondheidsredenen deze functie niet meer kan vervullen, is Herman Juta als oudste wethouder de aangewezen persoon om hem te vervangen. Hij doet dat voortreffelijk en wordt daarvoor onderscheiden met de benoeming tot Officier in de Orde van Oranje Nassau.

Maatschappelijke functies

Herman Juta is betrokken bij een aantal maatschappelijke organisaties: bijna teveel om op te sommen. We maken een keuze:

- Voorzitter Stedelijke Werkinrichting;
- Voorzitter Kamer van Koophandel;
- Regent van het Armen Mannen- en Vrouwenhuis Herengracht;
- Regent Brouckhovenhofje, Sint Janshofje, Stevenshofje en Van Assendelftshofje;
- Penningmeester Leidsche Maatschappij van Weldadigheid;
- Penningmeester Sociëteit Amicitia;
- Lid Plaatselijke Schoolcommissie;
- Lid commissie van toezicht Kweekschool voor Zeevaart.

Zijn persoon en zijn overlijden

Juta is een man met gematigde vrijzinnige beginselen en met een strenge discipline. Hij is een goed en zeer ijverig stadsbestuurder. Juta is wat afstandelijk, maar voor intimi heeft hij een warm hart en een luisterend oor.

Zijn gezondheid gaat de laatste jaren achteruit, wat hem af en toe problemen geeft om zijn veelomvattende taken te kunnen volbrengen. Hij stoot daarom enkele taken af. Ook zoekt hij regelmatig korte tijd rust in zijn buitenhuis in het lieflijke Leersum. Daar wordt Juta in november 1908 ernstig ziek en komt hij na een tiental dagen op 4 december te overlijden. Drie dagen later wordt hij begraven op de dodenakker aan de Groenesteeg, waar de spreker aan zijn graf onder andere zegt: "Streng waart gij, voor anderen zoo goed als voor uzelf, doch nimmer waart gij onrechtvaardig".

404 JB 207

In het jaar negentienhonderd 1908, den 4 December 1908,
zijn voor ons Ambtenaar van den Burgerlijken
Stand der gemeente Leiden W. L. van Loon verschenen:
W. L. van Loon oud 50 jaren, bevestigende
wonnende te Leiden W. L. van Loon de
Gemeente Leiden, wonende te Leiden welke ons
verklaard hebben dat op den 4 December 1908
11 uur ogt 11 uur, binnen deze gemeente overleden is:
Herman Juta
oud 50 jaren, geboren te Amsterdam
wonnende te Leiden W. L. van Loon de
Gemeente Leiden, wonende te Leiden
En is deze akte na gedane voorlezing door ons W. L. van Loon geleekend.

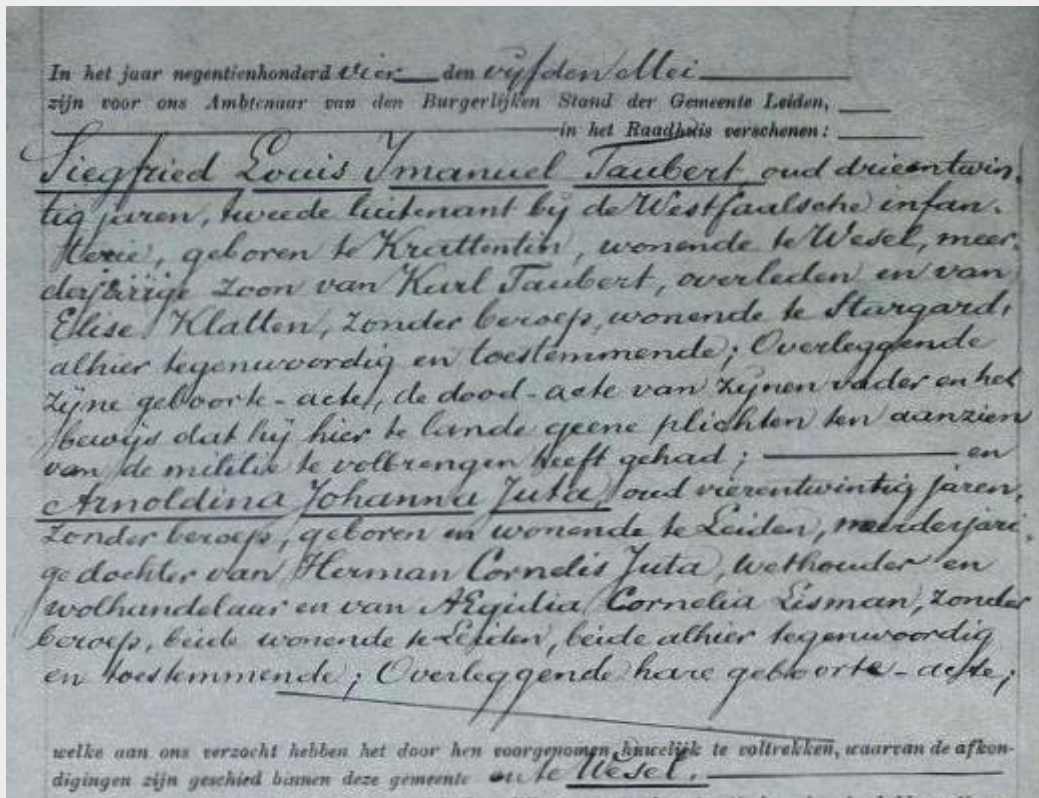
N°. 808

W. L. van Loon
W. L. van Loon

Overlijdensakte

Dochter Dien en kleindochter Ilse in Duits militaire kringen

Juta's dochter Arnoldina Johanna, die Dien wordt genoemd, huwt op 5 mei 1904 te Leiden met de Duitse militair Siegfried Louis Emanuel Taubert (1880-1946). Het echtpaar gaat in het Duitse Wesel am Rhein wonen en krijgt drie kinderen: twee dochters en een zoon.

Huwelijksakte Siegfried Taubert en Arnoldina Juta

Siegfried heeft vanaf 1899 een militaire loopbaan. Hij doorloopt de Generale Stafschool voor stafofficieren. Hij dient eerst in het Westfaalse Infanterie Regiment, waar hij opklimt tot adjudant. Taubert vecht met het Duitse leger mee in de Eerste Wereldoorlog, waarin hij vier keer gewond raakt. Na de oorlog ontvangt hij diverse Duitse onderscheidingen, maar in 1919 verlaat hij het leger als majoor.

Taubert is van 1921 tot 1924 in Pommeren secretaris van de landbond en leider van de *Stahlhelm* in *Landkreis Greifenhagen*. Vanaf 1925 is hij werkzaam als verkoopleider van een pianofabriek in Berlijn. Tussen september 1929 tot oktober 1931 is Taubert in deze plaats verzekeringsmedewerker bij een Zwitserse levensverzekeringsmaatschappij.

Als hij daarna zonder werk komt te zitten, sluit hij zich aan bij de NSDAP en wordt hij lid van de SS. Hij krijgt een positie in het SS-hoofdkwartier, waar hij zijn instructies rechtstreeks van Göring ontvangt.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog is hij *SS-Obergruppenführer*, generaal van de *Waffen-SS* en hoofd van de vesting Wewelsburg, de *Reichsführerschule SS* voor toekomstige SS-officieren. Vlak voor het einde van de oorlog vlucht hij naar Sleeswijk-Holstein, waar hij in 1946 te Kiel overlijdt. Zijn vrouw Dien leeft daarna nog zevenentwintig jaar en overlijdt op 28 december 1973, 93 jaar oud.

Ilse, de oudste dochter van Siegfried en Arnoldina en geboren in 1905, huwt eveneens met een Duitse militair, de fysisch prof. dr. Ernst-Robert Grawitz (1899-1945). Deze werkt als SS-Obergruppenführer tijdens de Tweede Wereldoorlog vanuit de Hitlerbunker aan diverse medische projecten.

Een van zijn doelen is om de 'perverse wereld van homoseksualiteit uit te roeien'. Hiervoor voert hij experimenten uit in concentratiekampen. Daarnaast is hij ook betrokken bij het 'euthanasie' programma om fysisch gehandicapten, in het bijzonder kinderen, van het leven te beroven.

Op het moment dat het Sovjet leger Berlijn nadert, pleegt hij met zijn hele familie op 23 april 1945 zelfmoord in hun huis te Babelsberg.

Arnoldina met haar dochter Ilse

Ilse en haar man in Babelsberg

Bronnen

Boon, J.: Privé-correspondentie.

Kokxhoorn, G.H.: *Herman Cornelis Juta*, Leids Jaarboekje 1910.

Moerman, I.W.L.: *Groenesteeg - Een historische begraafplaats in Leiden*, Stichting tot instandhouding begraafplaats Groenesteeg Leiden, 2000, ISBN 90-9014130-8.

[https://de.wikipedia.org/wiki/Siegfried_Taubert_\(SS-Mitglied\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Siegfried_Taubert_(SS-Mitglied))

https://en.wikipedia.org/wiki/Ernst-Robert_Grawitz
<https://forum.axishistory.com/viewtopic.php?t=225881>
<http://www.imexbo.nl/verloren-familie-5.html>

Auteur

Lodewijk Kallenberg (februari 2017; herzien maart 2021)